

Sygn. akt IV U 140/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Renata Żywicka

Protokolant: sekr.sądowy Jolanta Fiedorowicz

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2013r. w Elblągu

na rozprawie sprawy

z odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w E.

z udziałem zainteresowanych (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w E. i M. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 20/07/2011 r., nr (...), znak: (...)

z dnia 24/09/2012 r., nr(...), znak: (...)

z dnia 24/08/2012 r., nr(...), znak: (...)

o podstawę wymiaru składek

I. oddala odwołania od decyzji pozwanego z dnia 20.07.2011r. nr (...), znak (...) - (...) oraz z dnia 24.09.2012r. nr (...), znak (...) - (...),

II. odrzuca odwołanie od decyzji pozwanego z dnia 24.08.2012r. nr(...), znak (...) - (...),

III. zasądza od wnioskodawcy na rzecz pozwanego kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu - kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 140/13

UZASADNIENIE

Skarżąca (...)Sp. z o.o. w E. zakwestionowała decyzje ZUS O/E.: z dnia 20.07.2011r., nr (...), znak (...) - (...); z dnia 24.08.2012r., nr (...), znak (...) - (...) oraz z dnia 24.09.2012r., nr (...), znak (...) - (...), którymi to decyzjami pozwany stwierdził wysokość podstawy wymiaru składek za pracownika płatnika składek (...) Sp. z o.o. w E. M. R. za okres od stycznia 2004r. do kwietnia 2004r.

W odwołaniach od powyższych decyzji skarżąca zwróciła uwagę na szereg naruszeń przepisów postępowania administracyjnego, których dopuścił się pozwany przed wydaniem zaskarżonych decyzji, jak również zarzuciła dokonanie przez pozwanego dowolnej interpretacji niepełnego materiału dowodowego. Skarżąca podniosła, że powoływane przez pozwanego okoliczności nie są na tyle wystarczające, by uznać, iż ubezpieczony w ramach umowy cywilno-prawnej zawartej z (...) Sp. z o.o., świadczył pracę de facto na rzecz skarżącej. W sprzeczności z

ustaleniami pozwanego stoją chociażby zeznania innych pracowników, również zatrudnionych na umowy zlecenia, którzy wskazali, że z własnej inicjatywy zawierali umowy z (...) Sp. z o.o. w E., wykonywali pracę na rzecz zleceniodawcy i była to praca wykonywana na innych obiektach niż obiekty obsługiwane przez skarżącą. Nadto wynagrodzenie z tytułu umów zlecenia było wypłacane przez (...) sp. z o.o. Zdaniem skarżącej, na podstawie powyższych okoliczności nie można przyjąć, że skarżąca spółka była faktycznym pracodawcą i to na jej rzecz była świadczona praca w ramach umów zlecenia.

W odpowiedzi na odwołania pozwany ZUS O/E. wniósł o: oddalenie odwołań od decyzji z dnia 20.07.2011r. oraz z dnia 24.09.2012r., odrzucenie odwołania od decyzji z dnia 24.08.2012r. oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany powołując się na przepisy ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.Nr 164, poz. 1207 z późn. zm.) wskazał, że w toku przeprowadzonego postępowania kontrolnego ustalono, że w spornym okresie została zawarta umowa zlecenia pomiędzy ubezpieczonym a (...) Sp. z o.o. w E. i w ramach tej umowy ubezpieczony wykonywał pracę na rzecz płatnika składek (...) Sp. z o.o. w E., z którym pozostawał jednocześnie w stosunku pracy.

Postanowieniem z dnia 13.02.2013r. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanych: M. R. oraz (...) Sp. z o.o. w E. oraz zarządził połączenie spraw z odwołań skarżącej od wszystkich decyzji do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Skarżąca (...) Sp. z o.o. w E. prowadzi działalność w zakresie ochrony osób i mienia. Pracownicy zatrudnieni przez skarżącą zawierali z pracodawcą umowy o zakazie konkurencji w trakcie obowiązywania umowy o pracę. Zainteresowana (...)SP. z o.o. w E. prowadzi działalność w zakresie ochrony osób i mienia oraz prac porządkowych. W dniu 31.03.2003r. skarżąca zawarła z zainteresowaną umowę o współpracy gospodarczej obejmującą wzajemną promocję, nawiązywanie kontaktów gospodarczych, wspólne szkolenia pracowników ochrony, wzajemne informowanie się o ewentualnych zagrożeniach chronionych obiektów, współpracę w zakresie analizy stanu zagrożenia chronionych obiektów, wzajemnego badania rynku usług ochrony osób i mienia oraz wzajemnego podzlecania prac na świadczone usługi. Główną przesłanką tego porozumienia był fakt, że spółka (...) posiadała wielu pracowników zatrudnionych na umowę o pracę. Przy pełnym etacie pracownicy wypracowywali 14 służb 12-godzinnych w miesiącu i mieli dużo czasu. Dlatego też, zwracali się do pracodawcy – spółki (...) o możliwość dodatkowego zarobkowania. Spółka nie miała możliwości dać im pracy w nadgodzinach, co wiązało się z ustalonymi z klientami stawkami za ochronę, które nie przewidywały tzw. 50 –tek i 100-tek za wykonaną usługę. Spółki były dodatkowo powiązane kapitałowo. Obecny Prezes spółki (...) - J. Z. miał tam 1/3 udziałów. Jednocześnie zarówno P. O. - obecny prezes spółki (...), jak i J. Z. byli współnikami w obu spółkach.

Obaj prezesi byli nadto zainteresowani rozwojem spółki (...), która wchodziła dopiero na rynek usług ochrony. W wyniku zawartego porozumienia pracownicy zatrudnieni u skarżącej na podstawie umów o pracę, chcący uzyskać dodatkowe źródło dochodu, mogli być zatrudniani na umowy zlecenia przez zainteresowaną spółkę (...). Z inicjatywą zawarcia umów zlecenia z zainteresowaną spółką występowała bądź skarżąca spółka, bądź też sami pracownicy skarżącej. W ramach tych umów zleceniobiorcy wykonywali te same czynności, które wykonywali w ramach umów o pracę, tj. czynności związane z ochroną fizyczną oraz pracami biurowymi. Z założenia czynności związane z ochroną fizyczną miały być wykonywane na innych obiektach niż obiekty obsługiwane przez skarżącą, choć mogło zdarzyć się tak, że pracownik pracował na tych samych obiektach. Z tytułu zawartych umów zlecenia zleceniobiorcy zostali zgłoszeni przez zainteresowaną spółkę do ubezpieczenia zdrowotnego.

Spółka (...) zakupywała również usługę obcą w spółce (...), która dotyczyła wykonywania usług przez (...) na rzecz (...), przez pracowników zatrudnionych w innych firmach, a którzy posiadali zawartą umowę zlecenia ze spółką (...). Za zakup tej usługi firma (...) wystawiała fakturę spółce (...).

Zainteresowany M. R. zatrudniony był u skarżącej na podstawie umowy o pracę w okresie od 01.06.2001r. do 30.03.2004r. na stanowisku pracownika ochrony fizycznej. W okresie od 30.12.2003r. do 31.03.2004r. zainteresowany zawarł z (...) Sp. z o.o. umowy zlecenia. Zarówno w ramach umowy o pracę, jak i umowy zlecenia ze spółką (...), zainteresowany świadczył pracę na tych samych obiektach, tj. na terenie Zakładów (...) w E. przy ulicy (...), sporadycznie przy ulicy (...). Praca w ramach umowy zlecenia nie różniła się niczym od pracy w ramach umowy o pracę. Inicjatywa zawarcia umowy zlecenia ze spółką (...) nie wyszła od zainteresowanego lecz od pracodawcy. Zainteresowany świadczył pracę w umundurowaniu (...), wyposażenie również pochodziło ze spółki (...). Całą organizacją pracy w ramach umowy zlecenia ze spółką (...) zajmowała się spółka (...). Był jeden grafik zmian sporządzany przez pracodawcę - spółkę (...). Pracę świadczoną w ramach umowy zlecenia również nadzorował pracownik (...). Wynagrodzenie było przelewane na konto.

W okresie od 02.12.2008r. do 28.12.2008r. pozwany organ przeprowadził postępowanie kontrolne płatnika składek (...) Sp. z o.o. w E. w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania, potrącania i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zawartych umów o pracę i umów zlecenia. Wyrokiem z dnia 27.04.2011r., wydanym w sprawie IV U 1317/10, Sąd Okręgowy w Elblągu zmienił zaskarżone przez spółkę (...) decyzje wydane w wyniku przeprowadzonej kontroli i orzekł o braku obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym jako pracowników z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. poszczególnych osób.

Pozwany organ przeprowadził następnie kontrolę płatnika składek (...) Sp. z o.o. w E., w wyniku której ustalił, że płatnik nie obliczył i nie rozliczył składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe i wypadkowe od przychodów pracowników zatrudnionych jednocześnie na umowy zlecenia u płatnika (...) Sp. z o.o. w E..

Decyzją z dnia 20.07.2011r. pozwany ZUS O/E. ustalił podstawę wymiaru składek za M. R. podlegającego ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w E. za okres od stycznia 2004r. do kwietnia 2004r. Powyższą decyzję pozwany wydał stwierdzając, iż zainteresowany M. R., będąc zatrudnionym na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o.o., w okresach wskazanych w decyzji zawarł z (...) Sp. z o.o. w E. umowy zlecenia, w ramach których wykonywał pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostawał w stosunku pracy.

Powyższa decyzja została zakwestionowana przez spółkę (...), która zwróciła uwagę między innymi na szereg naruszeń przepisów postępowania administracyjnego, których dopuścił się pozwany przed wydaniem zaskarżonych decyzji, między innymi brak zawiadomienia płatnika składek o wszczęciu postępowania w przedmiocie określenia wymiaru składek; uniemożliwienie płatnikowi składek wypowiedzenia się co do zebranych dowodów oraz przyjęcie za udowodnione okoliczności faktycznych, co do których płatnik składek nie miał możliwości wypowiedzenia się; oparcie rozstrzygnięcia jedynie na treści protokołu z kontroli przeprowadzonej w sprawie, w której płatnik nie był stroną; dokonanie dowolnej oceny niepełnego materiału dowodowego oraz brak przedstawienia uzasadnienia faktycznego wydanych decyzji.

Podzielając argumentację skarżącej w tym zakresie, zarządzeniem z dnia 26.02.2012r. Sąd zwrócił pozwanemu akta sprawy z uwagi na istotne braki w materiale, które wymagały uzupełnienia na etapie postępowania przed pozwanym.

Decyzją z dnia 24.08.2012r. pozwany ponownie ustalił podstawę wymiaru składek za M. R. za okresy i w wysokości jak w decyzji z dnia 20.07.2011r. Wobec zarzutów skarżącej zawartych w odwołaniu od powyższej decyzji, pozwany wznowił czynności wyjaśniające w celu wysłuchania końcowego strona i po ich zakończeniu w dniu 24.09.2012r. wydał kolejną decyzję ustalającą wysokość podstawy wymiaru składek za zainteresowanego (jak w decyzji z dnia 20.07.2011r.), uchylając jednocześnie decyzję z dnia 24.08.2012r.

(dowód: ksero umowy o współpracy gospodarczej k. 1615 plik VIII, ksero protokołu kontroli ZUS k. 1553-1563 plik VIII, ksero list płac z umów zlecenia – plik VI, VII, umowy o zakazie konkurencji – przy sprawie IV U 1379/11; protokół przesłuchania M. R. postępowaniu admin, decyzje: z dnia 20.07.2011r., 24.08.2012r., 24.09.2012r. – akta ZUS, akta sprawy SO w Elblągu IV U 1317/10 oraz IV U 1379/11, zeznania świadka B. Z. e-protokół z rozprawy z dnia 28 marca

2013r. 00:39:49 do 00:53:54, zeznania zainteresowanego e-protokół z rozprawy z dnia 28 marca 2013r. 00:30:53 do 00:37:17, zeznania prezesa pozwanego e-protokół z rozprawy z dnia 28 marca 2013r 00:05:11 do 00:23:02, protokół rozprawy ze sprawy IV U 119/13 tut Sądu k. 112-119 a.s.)

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka B. Z. , jak też zeznaniom stron albowiem ich zeznania znajdują potwierdzenie w zgromadzonych dokumentach w postaci akt ZUS . Na uwagę zasługiwał fakt ,że zainteresowany w sposób bardzo zdecydowany powtórzył swoje wcześniejsze zeznania z postępowania administracyjnego , które złożył w dniu 10 sierpnia 2012r.

Zdaniem Sądu ,dowolania skarżącej od decyzji z dnia 20 lipca 2011r. Nr (...) i z dnia 24 września 2012r. Nr (...) nie zasługiwały na uwzględnienie .

Za bezzasadny należało uznać zarzut skarżącej ,iż zainteresowany w ramach u mowy ze spółką (...) nie świadczył pracy na rzecz skarżącej.

Z przekonujących zeznań zainteresowanego M. R. wynika w sposób nie budzący wątpliwości ,że mimo zawarcia umowy zlecenia ze spółką (...) , to spółka (...) była rzeczywistym pracodawcą zainteresowanego .O powyższym świadczą zarówno wykonywanie pracy w ramach umowy zlecenia na tych samych obiektach , które pracownik ochraniał w ramach umowy o pracę ze spółką (...) ,organizacja pracy , dostarczaniu munduru i wyposażenia przez firmę (...) oraz nadzór pracownika JU PI nad wykonywaną przez zainteresowanego pracą w ramach umowy zlecenia .D. facto w sytuacji pracownika zmieniło się tylko to ,że zamiast otrzymywać wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych od spółki (...) , otrzymywał on mniejsze stawki z tytułu umowy zlecenia .

Zgodnie z art. 8 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 z późn.zm.) za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust.2 i 2a.

Stosownie do ust. 2a za pracownika , w rozumieniu ustawy , uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej , umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, **lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.** Przepis ten rozszerza zatem pojęcie pracownika dla celów ubezpieczenia społecznego poza sferę stosunku pracy.

W ocenie Sądu, z ustalonego stanu faktycznego jednoznacznie wynika, że zainteresowany wykonując pracę w ramach zawartej ze spółką (...) umowy zlecenia świadczył usługi ochrony fizycznej na rzecz swojego pracodawcy, tj. Spółki (...). Podkreślić należy , że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 lutego 2010r. I UK 259/09 wskazał, iż:

„Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust.2a ustawy o s.u.s z 1998r. za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnymi, rentowymi, chorobowymi i wypadkowymi tak, jak pracownika (art.6 ust.1 pkt 1, art. 11 ust.1 i art.12 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W związku z tym osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia do wymienionych ubezpieczeń . Obowiązek ten obciąża płatnika składek (art. 36 ust.1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.)”.

Zważywszy , że w stosunku do pracownika płatnikiem składek jest pracodawca (art. 4 pkt 2 lit.a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), a art. 8 ust.2a rozszerza pojęcie pracownika na jego dalszą aktywność w ramach umowy cywilnoprawnej, jeżeli w jej ramach świadczy on pracę na rzecz swojego pracodawcy, naturalne i zgodne z wykładnią literalną tego przepisu jest uznanie, że także w zakresie tej sfery aktywności należy go uznać na potrzeby ubezpieczeń społecznych za pracownika tego właśnie pracodawcy (patrz. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009r. II UZP 6/09)”.

W myśl art. 17 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych cyt. wyżej składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe za ubezpieczonych, o których mowa w art. 16 ust. 1-3, 5, 6 i 9-12, obliczają, rozliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu w całości płatnicy składek.

Zgodnie z art. 18ust. 1 tej ustawy :

1. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

1a. W przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

Do ustalenia podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pracowników ,w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych , na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych(Dz. U. NR 205, , poz. 1585 z 2008 ze zm.) stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe tych osób .

Mając powyższe na uwadze skoro zainteresowany, jako pracownik w rozumieniu art.8 ust.2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym , w okresach wskazanych w zaskarżonych decyzjach z tytułu wykonywania pracy, na podstawie umowy zlecenia zawartej z (...) (na rzecz pracodawcy, (...)Spółki z o.o.), to do podstawy wymiaru zainteresowanego , jako pracownika (...) wchodziło wynagrodzenie wypłacone w miesiącach styczeń do kwiecień 2004r. z tytułu łączącej go umowy zlecenia ze spółką (...) w okresie od stycznia do marca 2004r.

W świetle powyższego odwołania skarżącej jako bezzasadne , na mocy art. 477¹⁴§ 1 kpc należało oddalić .

Wobec faktu ,że zaskarżona decyzja z dnia 24 sierpnia 2012r. nie istniała w obrocie prawnym w dniu składania odwołania przez skarżącą tj. dnia 12 października 2012r. , w oparciu o art. 199§1 pkt 1 należało odwołanie odrzucić .

O kosztach orzeczono na mocy art. 98 ust.1 i 3, 99 i 108 ust.1 kpc , § 11 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.Nr 163, poz.1349 ze zm.).